

Viszontválasz két reflexióra, főként arra, amelyben Sente Ferenc "összevonja a szemöldökét"

Nagy megtiszteltetés ért: a TMT ez évi 8. számában az *Egyesület, kamara, szakkönyvtár- és tájékoztatásügy* c. dolgozatomat mindjárt két reflexió kíséretében tette közzé. Mégiscsak érdemes "szakírni", hisz nem marad visszhangtalanul – bizsergetett a kellemes érzés a "néhány megjegyzés", illetve a "gondolattársítás" láttán-olvastán.

Zalainé Kovács Éva "néhány megjegyzése" a szakirodalom "rövid lejárátú" hasznára lehet példa. Arról tanúskodik, hogy a Könyvtári és Informatikai Kamarával (KIK) kapcsolatban feltett néhány kérdésem mentén máris elindult a szakmai felkészülés – a kondícióba "hozódás" – egy némely olyan szituációra is, ami az eddigi gyakorlatban még elő sem fordult.

A kamara-divatot pedig – kérem – nézze el nekem Zalainé Kovács Éva, de hát mit tegyek: a kamarák alakulása már a KIK létrejötte előtt divat lett, és mindmáig az maradt (éppen most olvasom, hogy a Magyar Adatbázisforgalmazók Kamarája is megszületett, és 1991. november 6-án megtartja első konferenciáját). Egyébként semmiféle pozitív divatot nem szoktam kárhóztatni: a nőit azért nem, mert követése által maradnak ugyanazok a hölgyek folyamatosan csásbosak, a kamarait meg azért nem, mert ebben a mai, minden szakma és intézménycsoport számára nehéz helyzetben a kamarák a civil, az alulról vagy legalábbis az azonos szintről történő összefogás és érdekvédelem letéteményesei. Ha pedig így: miért éppen a KIK-et akarnám bántani? Ellenkezőleg. Amit vele kapcsolatban írtam – s ezt dolgozatom, a "néhány megjegyzés" és viszontválaszom egyaránt nyilvánvalóvá teszi –, nem más, mint valamiféle előre gondolkodással (egy nyugdíjasnak van ideje rá) segíteni tevékenységének kijegecesítését és intenzívvé tételét.

Sente Ferenc "gondolattársításnak" nevezett reflexiója "hosszabb lejárátú" megtérüléssel kecsegtet, minthogy "az önkormányzó könyvtár és szakirodalmi ellátás ügye... nem egyesületi deklaráció kérdése, hanem alku tárgya. Alku egymással, eszmeccserék, kötött és kötetlen diskurzusok, minél kevesebb görccsel, minél több humorral".

"Na ja", a humor. "In hoc signo" mindenekelőtt emlékeztetnem kell őt egy annak idején tőle hallott viccre: Az őrsparancsnok kiküldi a próbarendőrt, nézne körül X.Y. kulák tanyáján. Visszatér a próbarendőr, s jelenti, hogy teljesítette a parancsot, körbejárta a tanyát és a házat is, benézett a konyhaajtón, s látta: az öreg kulák ott ül az asztalnál, és babot válogat. De, jelentem – tette hozzá –, egészen mást forgatott a fejében.

Hát ebben a dolgozatommal kapcsolatos üzenetváltásban kénytelen vagyok magamat öreg kuláknak (értsd: nyugdíjas szakemberfélének) minősíteni, Sente Ferencet pedig próbarendőrnek (értsd: sok próbát kiállt szakembernek) tartani.

Magamat öreg kuláknak, hiszen dolgozatom első részében mást nem tettem, mint a különböző színű és nagyságú, más-más időpontban beérett babszemekből (értsd: szakirodalmi elemekből) "sine ira et studio" összeraktam a szakmai önkormányzat és érdekvédelem két lábra állásának történetét. Sente Ferencet pedig abból kifolyólag próbarendőrnek, mert feltételezi rólam, hogy közben egészen mást forgattam a fejemben, sőt azt is tudni véli, hogy mit. Gondolom, emiatt "vonta össze a szemöldökét", s tette magát reflexiójának hangnemében-stílusában itt-ott indignálttá és ironizálóvá, ami esetében, lévén kiváló stíliszta, semmiképpen nem véletlen. Konkrétan az alábbiakra gondolom:

- ▶ Miközben plauzibilisnak és hasznosnak tartom a reflexió azon passzusait, amelyekben a Mediterráneumban divó intézményhez kötöttség mintegy a KIK létesítéséhez és a Könyvtártudományi és Módszertani Központba (KMK) való fogódzásához használt etalonként került bemutatásra, csak azt nem értem, hogy miért nem lehetett ezt "tanító hivatali" felhangok nélkül, igen-igen: szenvtelenből közölni.
- ▶ Sente Ferenc ironizálva említi a 80-as évek szakirodalmával kapcsolatos megállapításom első felét, amely fölött, ha nem lenne második fele, magam is tudnék ironizálni. Csakhogy van, mégpedig elmarasztalva minősítő ("a szóban forgó láttelet-

dokumentumoknak mindegyike a korábban kialakult kereteken belül, őket fel nem adva javasolta megoldani a problémákat"). Ehhez képest a Szente is megemlegette hetvenes évekbeli bíráló szakirodalom a maga nekirugaszkodásaival és hőköléseivel együtt is bátrabb volt: mert és tudott üdvös korrekciókat kicsikarni a kialakult kereteken. Említsem a közművelődési-iskolai-nemzetiségi könyvtári irányelv-családot, amelynek megvalósulásában – szakpublicisztikai tevékenységgel is – éppen Szente Ferenc vállalt oroszánrészt?

- Az "ami nem tetszik, az nem tetszik" jegyében megértem Szente Ferencet, ha nem lett boldog attól, hogy a Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) megújításának hívei "megkérték a KMK kezét". Azt a szubjektív benyomását sem nehezményezem: "ahogy megkérték, az is felért egy sivatagi leánykéréssel". Abban meg egyenesen igaza van, hogy "konceptiók előtt kívánatos a párbeszéd". De hát a szaksajtó nyilvánossága nem éppen a párbeszéd fóruma-e, sőt a legdemokratikusabb fóruma? Ki gátolta meg, hogy a leánykérésre, sőt még "ahogyanjára" is, ne szülessenek higgadt, érvelő és indokló válaszok? És szakirodalmi hűvösségűek. Miért kell még ebben a reflexióban is előállni azzal a nem helytálló és napjainkig menően érvényesített vélekedéssel, hogy voltak-vannak, akik "a könyvtárosegyesületet a politikai körülmények várható és látható bizonyta-

lanságai közepette a mindenért felelős illetékes elvtárs szerepébe akarták-akarják helyezni". A kiütkeresés egyik változata nem feltétlenül ellensége (a mi esetünkben nem is volt az) egy másik változatnak. Én a dolgozatomat – miközben bevallottam, hogy az MKE-centrikus koncepció kialakulásába itt-ott besegítettem – azért írtam meg, hogy a szakmai önkormányzat és érdekvédelem "két lábra állását" – mint pozitív, de azonnali "csodákat" produkálni nem képes fejleményt – üdvözöljem, tanulságul felidézzem a vajúdást megnehezítő félreértéseket, és a magam módján megpróbáljam az MKE és a KIK feladatmegosztását és együttműködését elősegíteni (dolgozatom e "tennivalós" részére nem áll a "szakirodalmi elemekből" való összebarkácsolás vádja).

Amire Szente Ferenc reflexiójából nem reflektáltam, azzal egyetértek, és köszönöm neki, hogy bíbelődött dolgozatommal. Egyébként: én is csak az elszánt és kitartó munkában (alkuban) reménykedem, s már régóta nem szoktam "vágyálmokat" látni. Különben, másoknál hamarabb, illetve kevesekkel egyidejűleg, nem hívtam volna fel a figyelmet a várható (azóta bekövetkezett) törésvonalakra. A föld-rengés-előrejelző korántsem örül annak, hogy föld-rengés lesz. Célja a fenyegető veszteségek minimalizálása, amihez nem alkalmas a "pihentető, szép ének".

Futala Tibor

Hirdessen a Tudományos és Műszaki Tájékoztatásban!

Hirdetési áraink

Egész oldal	8000 Ft + ÁFA
Féloldal	4000 Ft + ÁFA

**Ismétlés esetén
50% kedvezményt adunk.**

**Megrendelhető: OMIKK értékesítési osztály
1428 Budapest, Pf. 12.**